

**Schoolondersteuningsprofielen
Plein013
2016**

Basisschool Yore

Rapport audit

School-Ondersteuningsprofiel IVO

Naam onderwijsvoorziening: Yore

Datum bezoek: 12 november 2015

In opdracht van: Plein013

Rapporteur: Sandra Beekhoven

Sardes, Utrecht

December 2015

Inleiding

Uw school¹ biedt ondersteuning aan leerlingen die speciale onderwijsbehoeften hebben. Wanneer uw school tegen haar grenzen aanloopt, is er de mogelijkheid om de leerling en zijn of haar ouders² te verwijzen naar een andere school, bijvoorbeeld een school voor speciaal (basis)onderwijs.

Scholen verschillen in de ondersteuning die zij (kunnen) bieden. Uit verwijsgedrag van scholen bijvoorbeeld blijkt dit heel duidelijk: een leerling waarbij de ene school tegen de grenzen van haar ondersteuning aanloopt, kan op een andere school zonder al te veel inspanning passend onderwijs krijgen. Soms is de reden makkelijk aanwijsbaar: een school in een gebouw met veel trappen en weinig ruimte is niet zomaar passend voor een leerling in een rolstoel. Maar meestal is het lastiger om aan te geven wanneer een leerling niet, en wanneer wel, op de school terecht kan.

Zowel voor de school zelf, als voor ouders en voor de bovenschoolse organisatie die het bovenschoolse netwerk van ondersteuningsvoorzieningen inricht (schoolbestuur, samenwerkingsverband po Plein013, regionaal netwerk Passend Onderwijs), is het van belang te weten waar de school staat voor wat betreft de ondersteuning en wat mogelijkheden zijn om de ondersteuning te versterken en eventueel uit te breiden.

Uw school maakt onderdeel uit van samenwerkingsverband Plein013. Van alle scholen van dit samenwerkingsverband is in najaar 2013 het ondersteuningsprofiel in kaart gebracht. We brengen de profielen nu, in 2015, opnieuw in kaart, op een vergelijkbare manier als in 2013. De inhoud van de rapportage is iets uitgebreid, en wat anders geordend dan de rapportage in 2013. Wij hopen hiermee de informatie nog beter leesbaar aan te bieden, zonder de vergelijkbaarheid met 2013 te verliezen.

Om het schoolprofiel in kaart te brengen verzamelden wij informatie op vijf domeinen:

1. de *diversiteit* van de leerlingenpopulatie van de school
2. de *ruimte voor verschillen* tussen leerlingen, die de manier van onderwijs geven op de school biedt
3. de beschikbaarheid van *extra voorzieningen* bij de school op de volgende vijf 'velden':
 - a. extra handen / omvang van de klassen
 - b. speciale onderwijsmaterialen
 - c. mogelijkheden van de ruimtelijke omgeving
 - d. expertise (teamexpertise en individuele expertise van leerkrachten/medewerkers)
 - e. samenwerking met (zorg)instanties buiten het onderwijs
4. de *borging* van de extra ondersteuning voor leerlingen in de organisatie van het onderwijs
5. de intensiteit en omvang van de *samenwerking* met anderen binnen het samenwerkingsverband Plein013, en in het bredere onderwijsveld

In termen van vraag en aanbod zou het eerste domein, de leerlingenpopulatie, gekarakteriseerd kunnen worden als de vraag. Aan die vraag komt de school tegemoet met haar aanbod, gekarakteriseerd op de domeinen 2 t/m 5.

Binnen het aanbod van de school heeft het tweede domein een andere status dan de domeinen 3, 4 en 5. De ruimte die de manier van onderwijsgeven biedt voor de verschillende onderwijsbehoeften (domein 2) vormt de basis van de mogelijkheden die de school kan bieden. Bijvoorbeeld inzet van extra voorzieningen (domein 3) heeft minder zin wanneer de school in haar manier van lesgeven heel beperkt om kan gaan met verschillen. Omdat het tweede domein een belangrijk aspect van het profiel is nemen we een korte toelichting op (zie kader).

¹ Waar in dit rapport korthedshalve staat 'school', wordt steeds bedoeld 'school of arrangement', waarbij een arrangement kan zijn een s(b)o, een talentklas of een andere vorm van door het swv georganiseerde ondersteuning.

² Waar in dit rapport korthedshalve staat 'ouders' wordt steeds bedoeld 'ouders of verzorgers'.

Toelichting op de ruimte voor verschillen in de manier van onderwijs bieden

De ruimte die onderwijs biedt aan verschillen tussen leerlingen wordt in belangrijke mate bepaald door het onderwijsconcept van de school. Meer specifiek: door de mate waarin de lesstof dan wel de individuele onderwijsbehoefte van de leerling uitgangspunt van het lesprogramma is. Dit kan worden gezien als een dimensie die loopt van methode-gestuurd naar leerling-gestuurd.

Aan het ene uiterste van die dimensie staan de scholen die bijna de volledige lestijd de methode als leidraad hanteren. Leerlingen die onvoldoende uit de weg kunnen met de standaardmethode krijgen herhalingsstof, extra instructie of verdiepingsstof – zoals die binnen de methode is gegeven. Het gemiddelde niveau en tempo van de standaardmethode is maatgevend. Scholen die dit concept welbewust hanteren zijn vaak van opvatting dat 'een leerling bij de groep houden' betekent dat de leerkracht zijn of haar uiterste best doet om de zwakkere leerling voor wat betreft zijn of haar prestaties zoveel mogelijk bij de gemiddelde groep aan te laten haken.

Het andere uiteinde van de dimensie wordt bezet door scholen die hun onderwijsconcept afstemmen op de leerlingen die op dat moment de klas vormen. De start ligt bij de individuele onderwijsbehoeften van leerlingen met hun individuele ontwikkelings- en leerlijnen. Het overzicht van die lijnen in de groep geeft mogelijkheid tot het bundelen van de leerlijnen waar deze (bijna) samenvallen. De instructieplanning wordt afgestemd op deze gebundelde leerlijnen. De werkvormen in de groep zijn vaak heterogeen, waardoor 'een leerling bij de groep houden' hier een gelijke betekenis heeft voor elke leerling. Bij een dergelijk concept worden veelal ook standaardmethoden en methode-gebonden toetsen gebruikt, maar dan als middel zonder dat zij direct het didactisch en pedagogisch handelen sturen.

Alle scholen hebben te maken met verschillen tussen kinderen. Relevant voor Passend Onderwijs zijn verschillen tussen leerlingen op het gebied van:

- leercompetenties
- leerstijlen
- gedragscompetenties
- gedragsstijlen
- culturele achtergronden
- gezinsachtergronden

Van een extra vergroting van de range van onderwijsbehoeften in een klas is sprake bij combinatieklassen.

Leerkrachten op scholen die vooral methode-gestuurd werken, rekken naarmate er meer verschillende kinderen in hun klas zitten, de mogelijkheden van hun onderwijsaanbod steeds verder op.

Manieren om binnen het methode-gestuurde concept onderwijs te bieden aan leerlingen met verschillende onderwijsbehoeften zijn o.a.:

- het groeperen van handelingsplannen;
- het werken in niveaugroepen;
- zelfstandig werken;
- vergroting van de expertise van de leerkracht;
- incidentele toepassing van vormen van leren in heterogene groepen;
- de keuze van methodes die heel veel ruimte bieden voor gedifferentieerd werken.

Omdat het uitgangspunt van de les bepaald is door de centrale aanpak van de methode, betekent elke nieuwe onderwijsbehoefte een extra aanpassing bij die aanpak. Wanneer veel aanpassingen nodig zijn, beleeft de leerkracht dit vaak als een stapeling van taken, en daarmee als een toenemende belasting. Soms uit zich dit door de behoefte van de leerkracht aan steeds meer orde en rust in de klas, om de controle te kunnen houden over alle verschillende activiteiten die gelijktijdig plaatsvinden. Met het toenemen van de organisatorische belasting van de leerkracht, blijft er minder tijd en energie over voor het ter plekke inspelen op specifieke behoeften van leerlingen op het moment dat die zich aandienen.

Het methode-gestuurde onderwijsconcept is begrensd in haar capaciteit om kinderen met andere onderwijsbehoeften op te nemen.

De informatie voor dit school-ondersteuningsprofiel is verzameld door middel van

- een beperkt documentatie-onderzoek (organisatie en kengetallen school)
- een interview met sleutelfiguren uit de school (minimaal de directeur, een intern begeleider, een leerkracht en een ouder) - aanwezig waren:

Aanwezig:

- Nicole Clemens, directeur
 - Conny Linssen, intern begeleider
 - Claudia Villevoye, Onderwijskundig Teamleider OBS Yore en groepsleerkracht
 - Maartje van Amstel, ouder
-
- observaties bij enkele lessen: Alle combinatiegroepen zijn bezocht
 - een teamgesprek - aanwezig waren: Het hele team

Het interview en de observaties richtten zich vooral op *de stand van zaken*, op hoe in de praktijk van nu de lessen gegeven worden, en wat de mogelijkheden zijn voor leerlingen die een ongewone ondersteuningsbehoefte hebben.

Het teamgesprek is gevoerd aan de hand van een aantal stellingen en uitspraken. De focus van het gesprek ligt bij de *opvattingen en ambities* van de gespreksdeelnemers als het gaat om het bieden van onderwijs aan leerlingen met een verschillende onderwijsbehoefte.

Het beeld van de stand van zaken (interview en observaties) en de opvattingen en ambities (teamgesprek) vullen elkaar aan.

De profielsamenvatting die hierna volgt geeft een overzicht over alle opbrengsten, samengevat door de rapporteur in een weging ten opzichte van andere scholen van dezelfde schoolsoort. Waar mogelijk is de vergelijking gemaakt met het gemiddelde van de Nederlandse scholen zoals die uit statistisch overzicht en onderzoek bekend is. In aanvulling daarop profileren wij de school op basis van onze ervaring met audits op honderden scholen. Vanuit het streven om de betrouwbaarheid van de profilering zo hoog mogelijk te stellen, is de profilering bovendien getoetst aan onderling afstemming tussen de auditoren die de scholen van Plein013 bezochten.

Na de profielsamenvatting staat in de *bijlage: opbrengsten interview* de belangrijkste informatie zoals die is aangereikt door de geïnterviewden, aangevuld met informatie uit het dataformulier.

Beide onderdelen, de *profielsamenvatting* en de *opbrengsten interview*, volgen de indeling in de vijf domeinen, zodat u de informatie eenvoudig aan elkaar kunt koppelen.

Wij wijzen er op dat de informatieverzameling veelzijdig en uitgebreid is geweest, maar niet alle informatie van alle leerkrachten betrof, en bovendien beperkt is door het karakter van een momentopname.

Profielsamenvatting: positie van de school, grenzen en groeimogelijkheden

Yore is een kleine school in een groot schoolgebouw. Het gebouw is kleurrijk en oogt vrolijk. De lokalen die niet in gebruik zijn worden verhuurd aan enkele kunstenaars, een orthopedagoog en een yoga-leraar. Met hen is de afspraak gemaakt dat zij weinig huur betalen maar zich inzetten ten bate van het onderwijs. Daardoor kunnen de leerlingen van Yore regelmatig creatief en ontspannend bezig zijn.

Er zijn vier combinatiegroepen op Yore, waar de 86 leerlingen een plaats in hebben. Alle groepen grenzen aan een lange gang beneden. De school is erg overzichtelijk, alle leerlingen en leerkrachten kennen elkaar. Behalve de klaslokalen en de verhuurde ruimten zijn er nog meer ruimten beschikbaar voor allerlei activiteiten.

Een groot deel van het team werkt pas korte tijd op Yore. Het team maakt evengoed de indruk op elkaar ingespeeld te zijn. Om de voortgang en kwaliteit te ontwikkelen heeft Yore om extra veel feedback gevraagd middels de door het schoolbestuur gefaciliteerde kwaliteitszorg aanpak.

Domein 1: Diversiteit van de leerlingenpopulatie

Domein 1. Kijkend naar de bevraagde aspecten van *de leerlingenpopulatie* is de populatie van de school ten opzichte van andere scholen in Nederland

- ☐ meer homogeen
- ☒ vergelijkbaar
- ☐ meer heterogeen

Domein 2: Ruimte voor verschillen

In het volgende schema wordt het onderwijsconcept van Yore weergegeven in de relatie tussen de mate waarin de lesmethode sturend is en de mate waarin diversiteit van leerlingen opgevangen kan worden.

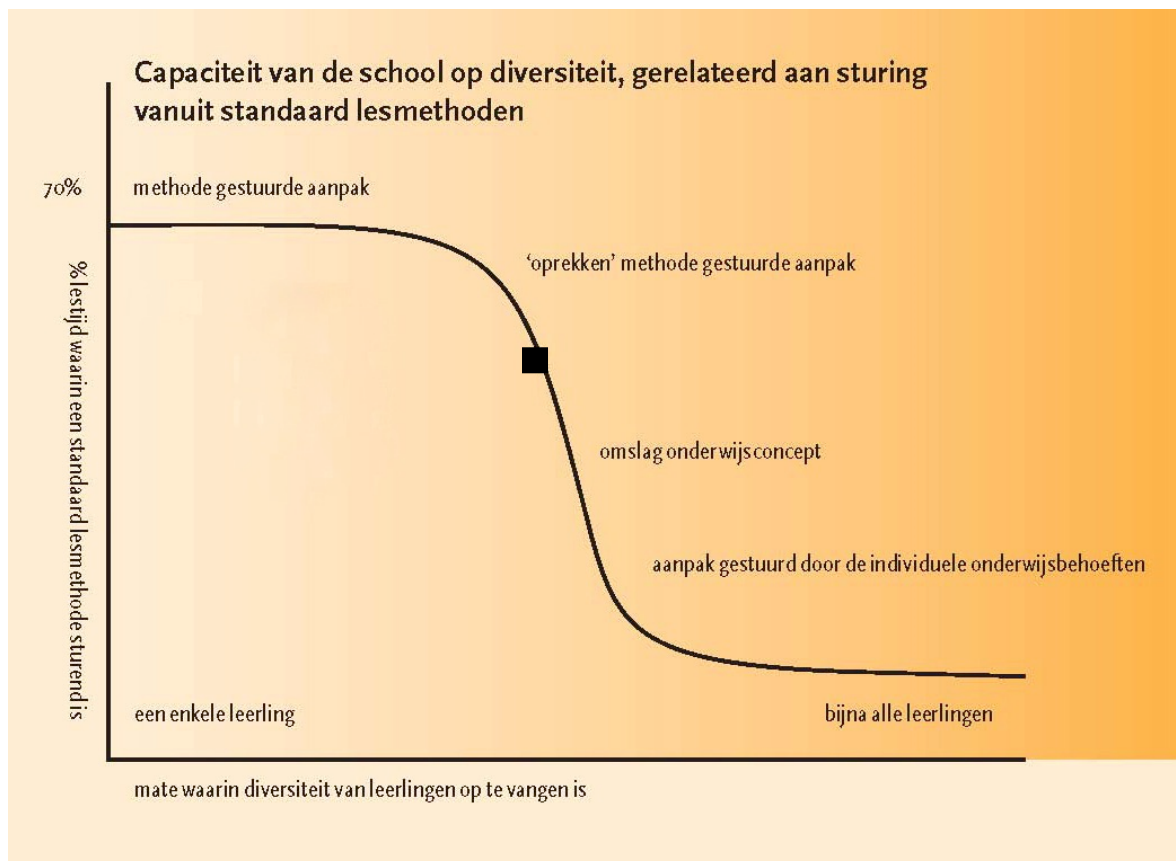
De gebogen lijn geeft van links naar rechts een mogelijk model van de ontwikkeling van een onderwijsconcept, startend bij het leerstofjaarklassensysteem met een strakke hantering van standaardmethoden. Via het oprekken van de methode-gestuurde aanpak toont het model een omslag in de aanpak naar het starten van de lesinhoud bij de individuele onderwijsbehoeften van de leerlingen in de klas.

Let wel: de richting van links naar rechts geeft alleen een wenselijke richting aan wanneer:

- De school meer ruimte wil bieden aan de bestaande diversiteit onder de leerlingen.
- De school meer leerlingen met speciale onderwijsbehoeften onderwijs wil kunnen bieden.
- De leerlingenpopulatie van de school steeds meer divers wordt.

Scholen bevinden zich ergens op de gebogen lijn.

Yore bevindt zich op positie

Domein 2. De antwoorden op de vragen over de manier van onderwijzen en het *omgaan met verschillen* geven het beeld van een school die

- ☐ basisondersteuning biedt aan leerlingen (passend bij een netwerkschool)
- ☐ enige extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een netwerkschool plus)
- ☒ veel extra ruimte biedt voor verschillen tussen leerlingen (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
 - ☐ mede door een duidelijke aanpak, gedragen door het volledige team (passend bij een brede ondersteuningsschool)

Domein 3: De vijf velden van voorzieningen

Domein 3. De school heeft meer dan de fundamentele *voorzieningen* voor wat betreft

- ☐ extra 'handen' in de klas, te weten: indien aangekruist toelichten
- ☒ Onderwijsmaterialen:
- ☒ de ruimtelijke omgeving
- ☒ specialistische expertise:
- ☐ contacten met externe relaties

Materialen:

Alternatieve methodes, nl. Kikker be cool, spel soc.emo.ontw

- Met een lager tempo, veel herhalen, nl. Muiswerk op computer
- Die (veel/snel) lezen vermijden, nl. Rode draad (bibliotheek)
- Anders, nl. koptelefoon en afschermplank

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Looqin

- Begrenzing van het gedrag, nl. stappenplan
- Uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. iPad, coöperatief leren, timetimer
- Het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. beloningssysteem
- Begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. Rots en water, Marietje Kesselsproject.

Materialen voor kindspecifieke fysieke belemmeringen:

- Potloodgrepen, tangles, wiebelkussen, aangepast schrijfmateriaal, aangepaste stoel, kist voor fijne motoriek

Ruimtelijk:

Er zijn heel veel beschikbare extra ruimten (geschikt voor begeleiding maar ook voor beweging), variërend in grootte.

Specialistische expertise:

- motorische beperkingen
- Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
- ADHD
- dyslexie
- gedragsproblemen
- onderwijsachterstanden andere culturen

Deze beschikbaarheid van voorzieningen past bij een smalle ondersteuningsschool.

Domein 4: Borging

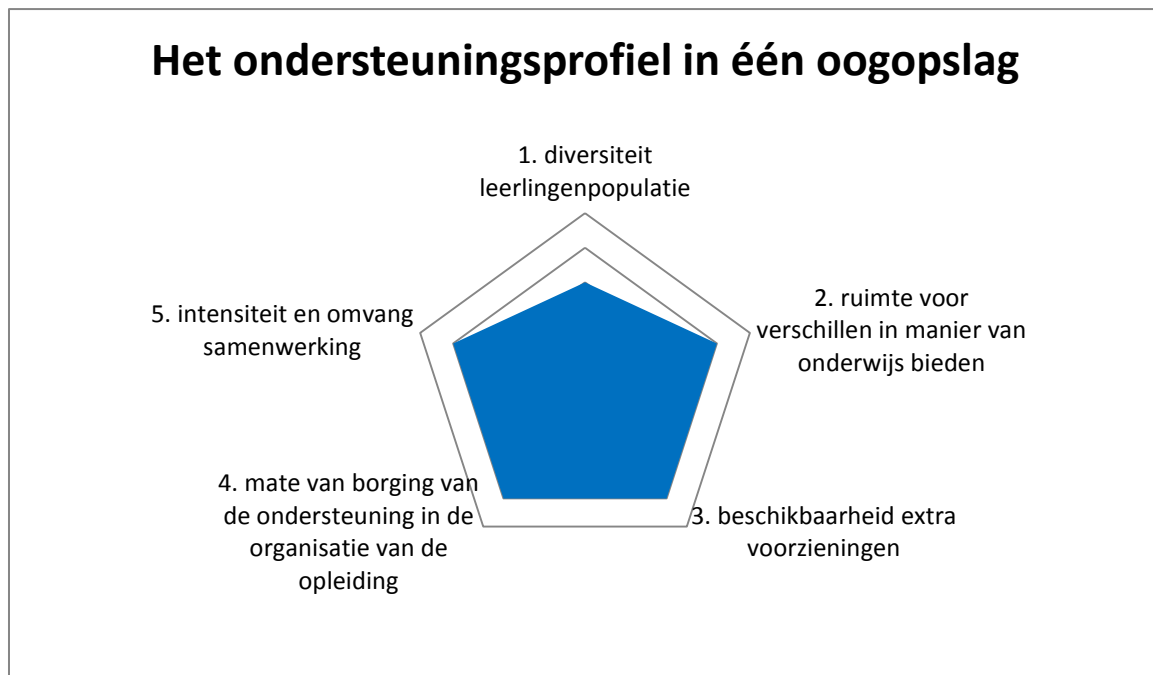
Domein 4. De borging in de organisatie van de extra ondersteuning voor leerlingen gebeurt

- ☒ op alle gevraagde aspecten overwegend planmatig (passend bij een smalle ondersteuningsschool, een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☐ op de meeste gevraagde aspecten planmatig, op enkele niet (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ op enkele gevraagde aspecten planmatig, op de meeste niet (passend bij een netwerkschool)
- ☐ op geen enkele van de gevraagde aspecten planmatig

Domein 5: Samenwerking binnen het onderwijs

Domein 5. De samenwerking met onderwijspartners binnen en buiten Plein013 is

- ☐ intensief, in een stevig netwerk met veel partners (passend bij een brede ondersteuningsschool en een inclusieve school)
- ☒ intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een smalle ondersteuningsschool)
- ☐ matig intensief met enkele partners, beperkt met andere (passend bij een netwerkschool plus)
- ☐ beperkt (passend bij een netwerkschool)

Over het geheel genomen is Yore te karakteriseren als een **smalle ondersteuningsschool**

Er zijn verbanden tussen de vijf onderdelen van het ondersteuningsprofiel. De diversiteit van de leerlingenpopulatie(1) zegt iets over de noodzaak van omgaan met verschillen (2). De effectiviteit van extra voorzieningen (3) hangt samen met het onderwijsconcept (2). Enzovoort.

Elk van de vijf onderdelen van het profiel is weergegeven op een vijfpuntschaal in een van de punten van bovenstaande vijfhoek: van beperkt (dicht bij het centrum van de vijfhoek) tot ruim (aan de buitenrand van de vijfhoek). Deze visualisatie is bedoeld als 'radar' voor opvallende kenmerken van het profiel; er is geen 'wenselijke' vorm.

Dit profiel geeft een beeld van de situatie op basis van documenten, het interview, de waarnemingen tijdens de observaties, en de informatie die bij het teamgesprek naar boven kwam.

Een korte toelichting, per domein, op de plaatsing in de grafiek vullen wij voor domein 2 tot en met 5 aan met een suggestie voor verdere ontwikkeling, voor *het geval dat* verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is. Dit laatste zeggen wij met nadruk, wij hebben geen opvatting over die wenselijkheid.

1. Over de diversiteit van de leerlingenpopulatie.
Hierbij kijken wij naar een combinatie van achtergrondkenmerken van leerlingen, en kenmerken van leren en gedrag.

Toelichting op de profilering:

In vergelijking met andere basisscholen is de leerlingpopulatie van Yore niet afwijkend. Er zijn leerlingen van verschillende achtergronden en er zijn verschillen in niveau van leren en leerstijlen. Al met al is de diversiteit niet heel groot.

2. Over de ruimte voor verschillen binnen het onderwijsconcept.
Dit gaat over de manier van lesgeven in de groep. Belangrijk zijn onder meer de wijze waarop de les is ingericht, de diversiteit in het lesmateriaal, en de mate van dialoog of interactie tussen leerkracht en leerling, en tussen leerlingen onderling.

Toelichting op de profilering:

De leerkrachten van Yore werken allen in een combinatiegroep, waardoor er grote mate van differentiatie moet worden toegepast. Voorts wordt coöperatief werken toegepast en wordt er zoveel mogelijk aangesloten bij de leerlijnen van individuele leerlingen. De school heeft het werken met methoden behoorlijk opgerekt. De school liep er in de zoektocht naar meer vrije werkvormen en opdrachten tegenaan dat leerlingen niet alles aan kunnen. Zo bleek het werken met flexplekken bij de start van de schooldag een brug te ver, maar bleek het wel werkbaar om pas bij het kiezen van een taak een plek te kiezen.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De ingezette ontwikkeling (niet alleen opbrengstgericht werken maar ook steeds meer coöperatieve werkvormen en meer aansluiten bij individuele leerlingen) kan worden voortgezet. Mogelijk is het meer heterogeen (qua leeftijd) groeperen van leerlingen, bijvoorbeeld geordend naar leerstijl, een mogelijkheid. Uit het teamgesprek ontstond de indruk dat de leerkrachten open staan voor doorontwikkeling richting het nog flexibeler omgaan met methoden. Door de al bestaande beheersing van de kerndoelen van de leerkrachten is het mogelijk de methoden met vertrouwen los te laten.

3. Over de beschikbaarheid van extra voorzieningen.
Extra voorzieningen zijn: extra 'handen' in de klas (of klassenverkleining), extra onderwijsmaterialen, extra mogelijkheden in de ruimtelijke omgeving, specialistische expertise, en samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De school beschikt over veel voorzieningen op het gebied van expertise, materiaal en ruimte. Het team gaf aan best graag over 'meer handen' in de klas te willen beschikken, maar de beschikbare formatie maakt dat niet mogelijk. Werken met stagiaires is alleen mogelijk in samenwerking met een zogenaamd onderwijsnest, omdat de school te klein is als opleidingsschool.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

De mogelijkheid om stagiaires van andere dan de pabo en onderwijsassistent opleidingen in te zetten kan verkend worden. Denk aan studenten orthopedagogiek, onderwijskunde of sociaal werk. De beschikbare ruimten kunnen nog meer worden ingezet voor het bieden van verschillende onderwijsvormen aan verschillend samengestelde groepen leerlingen.

4. Borging van de ondersteuning in de organisatie van de school.
Van stevige borging is sprake wanneer er beleid, leerlingvolgsystemen, procedures en afspraken zijn, die voor alle betrokkenen helder zijn en door alle teamleden worden toegepast. Een heldere, consistent toegepaste taakverdeling is onderdeel van de borging.

Toelichting op de profilering:

De borging is op voldoende, de verantwoordelijkheid voor zorg wordt door het hele team gedragen. Zo lang de school de huidige beperkte omvang heeft, kunnen deze korte lijntjes gewaarborgd blijven.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Het is meer een kwestie van vasthouden dan van doorontwikkeling: Blijf alert en voorkom het volgende: verlies aan borging door een informele werkwijze met korte lijntjes en impliciete taakverdeling, zonder het vastleggen van afspraken.

5. Over de intensiteit en omvang van de samenwerking.

Gekeken wordt naar de mate waarin de begeleiding van de leerling binnen het onderwijs wordt afgestemd met die van de verschillende partners buiten het onderwijs.

Toelichting op de profilering:

De samenwerking is intensiever dan wat vaak bij andere scholen wordt geconstateerd. Vooral de buurtgerichte samenwerking, die het bestuur overstijgt, is van belang bij de profilering.

Als verdere ontwikkeling op dit domein wenselijk is:

Mogelijk is de samenwerking met andere scholen in de buurt nog verder in te zetten om snel toegang te hebben tot expertise of oplossingen bij bepaalde ondersteuningsbehoeften. Op die manier weegt het ervaren tekort aan toegewezen uren van de consulent mogelijk minder zwaar. Hetzelfde geldt zeker ook voor contact met sbo en so scholen. Ook met die scholen zou op inhoudelijke thema's kunnen worden samengewerkt.

Samenvatting opvattingen en ambities van het team gericht op het omgaan met leerlingen die een speciale ondersteuningsbehoefte hebben:

Het team twijfelt hoeveel men nog meer zou aankunnen, zonder de indruk te wekken dat het momenteel 'te veel' is. Omdat de formatie door het leerlingaantal al onder druk staat spelen de financiële consequenties van verwijzingen een rol in de zorgen van het team, ook al zou men liever alleen kijken naar wat goed is voor het kind. Dat geldt ook voor de instroom in groep 1, waar men extra veel aandacht voor heeft.

Bijlage Opbrengsten interview Yore, 12 november 2015

Aanwezig:

- Nicole Clemens, directeur
- Conny Linssen, intern begeleider
- Claudia Villevoye, Onderwijskundig Teamleider OBS Yore en groepsleerkracht
- Maartje van Amstel, ouder

Domein 1: de diversiteit van de leerlingenpopulatie:

In het document 'de schoolfoto' staan uitgebreide gegevens die relevant zijn voor onderstaande vragen. Het document is daarom als aanvullende bron gebruikt voor de audit.

De leerlingen op de school verschillen in hun achtergrond v.w.b.:

- *opleidingsniveau van de ouders, sociaaleconomische achtergrond:*

☒	weinig, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische achtergrond is over het algemeen
	☐ laag
	☒ gemiddeld
	☒ hoog
☐	matig
☐	sterk

De grootste groep ouders heeft een gemiddeld tot hoog opleidingsniveau.

- *thuis taal:*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Momenteel zit een leerling in de taalklas. Een enkele keer stroomt een Pools sprekende leerling in, dat betreft misschien een of twee leerlingen per jaar.

- *culturele achtergrond*

☒	weinig
☐	matig
☐	sterk

Er zitten weinig allochtone leerlingen op de school.

De leerlingen op de school verschillen v.w.b.:

- *niveau van leren*

☐	weinig

- ☐ matig
☒ sterk

Er zijn zowel hoogbegaafde leerlingen als leerlingen die naar sbo uitstromen. Wel zit de grootste groep van deze sterke niveauverschillen aan de bovenkant. De eindopbrengsten van sommige kinderen zijn erg hoog, cito eindtoets scores van bijvoorbeeld 549 komen geregeld voor.

- *leerstijlen*

- ☐ weinig
☐ matig
☒ sterk

Leerlingen formuleren hun eigen doelen en er wordt gewerkt met coöperatief leren. Juist omdat men wil aansluiten bij de kinderen biedt men verschillende dingen aan.

Hoeveel leerlingen hebben

- *speciale behoeften in het verwerken van informatie*

- ☒ weinig (minder dan 20 %)
☐ een matig aantal (20 tot 40 %)
☐ veel (meer dan 40%)

Men zet de Meichenbouw methode is als het nodig is. Sommige leerlingen laat men de instructie nog eens herhalen.

- *speciale behoeften in het gedrag, in de omgang (begrenzing van het gedrag, stimulering tot activiteit, begrip van de sociale omgang)*

- ☒ weinig (minder dan 20 %)
☐ een matig aantal (20 tot 40 %)
☐ veel (meer dan 40 %)

Het concentreert zich wel in een groep op het moment. Daarvoor zet men René (een orthopedagoog, die intern zit) voor enkele individuele kinderen in, Ook de consulent van Plein013 kan worden ingezet bij gedragsproblemen. De school heeft haar voor 3 uur per week toegewezen gekregen, ze komt in blokken van 8 uur, anders kan ze de leerkrachten nooit spreken.

Domein 2: de ruimte die de manier van lesgeven biedt voor speciale ondersteuningsbehoeften,

Tijdens het interview is gevraagd de manier van lesgeven te plaatsen op een aantal dimensies.

Karakteriseer het onderwijs op de school op de onderstaande dimensies. Een '1' betekent sterk in de richting van de eerste pool en een '4' sterk in de richting van het tweede uiterste.

	1	2	3	4	
overdragen van kennis	☐	☒	☐	☐	zelf ontdekken

kennis verwerven	☐	☐	☒	☐	werken met kennis
------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	-------------------

Men is bezig zich verder te trainen in het coöperatief werken. Coöperatief werken wordt steeds meer ingezet, dit jaar doet men er per periode meer aan. Men volgt daarvoor een training van 3 bijeenkomsten en de trainer bezoekt de school om de leerkrachten te begeleiden.

klassikaal leren	☐	☐	☒	☐	individueel en groepjes-leren
------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	-------------------------------

Het leren gebeurt in 3 subgroepen en er zijn er dus 6 groepen per combinatiegroep.

sturing van het leren door de leerkracht	☐	☐	☒	☐	leerlingen sturen eigen leren
--	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	-------------------------------

Men geeft kinderen steeds meer eigenaarschap, door te kunnen kiezen in de weektaken, door de volgorde waarin men taken afwerkt te kunnen kiezen. Men let er hierbij wel op of kinderen dat aankunnen.

alle leerlingen op basisniveau brengen	☐	☐	☐	☒	het maximale uit elke leerling halen
--	--------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------------------

Bij de groepsbesprekingen kijkt men naar de groei van de kinderen op de eigen leerlijn. Het gaat meer om de leerlijnen en niet zozeer om de methode.

leerstof bepaalt leerweg	☐	☒	☒	☐	beginsituatie leerling bepaalt leerweg
--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--

Dat doe je beide. Men wil hier echt niet tussen kiezen. De ouder vindt dat de leerkrachten heel goed omgaan met het hebben van twee groepen in een klas. Haar kinderen worden voldoende uitgedaagd.

nadruk op gestructureerde opdrachten	☐	☒	☐	☐	nadruk op vrije opdrachten
--------------------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	----------------------------

Men zou het vrijer willen hebben dan het nu daadwerkelijk is. Maar sommige leerlingen hebben behoefte aan structuur, dus als de groep het nodig heeft, dan gebeurt het.

gelijke normering prestaties	☒	☐	☐	☐	beoordeling t.o.v. eerdere eigen prestaties
------------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	--------------------------	---

beoordeling door leerkracht	☐	☒	☐	☐	zelfbeoordeling door leerling
-----------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------

Controleren en beoordelen van het werk gebeurt vooral door leerkrachten, maar evaluatie door leerlingen. Soms ook van elkaars werk. Er wordt door oudere groepen aan zelfreflectie gedaan.

evaluatie onderwijs door leerkracht	☐	☐	☒	☐	evaluatie samen met leerlingen
-------------------------------------	--------------------------	--------------------------	-------------------------------------	--------------------------	--------------------------------

De doelen worden dagelijks doorgesproken met de leerlingen, dus ook het bereiken van de doelen.

Hoe wordt binnen de school met speciale onderwijsbehoeften omgegaan?

Reactie op speciale onderwijsbehoeften

- ☐ vooral met individuele aandacht, buiten de groep
- ☒ vooral met individuele aandacht, in dezelfde ruimte, maar apart van de groep
- ☒ vooral met groepsaandacht in homogene subgroepen
- ☐ vooral met individuele aandacht geïntegreerd in de groepsaanpak

Optie drie kan ook buiten de groep plaatsvinden.

Differentieert de onderwijsaanpak van de school voor verschillen op leerstijlen van leerlingen (reproductiegericht, ervaringsgericht, betekenisgericht, oplossingsgericht)?

- ☐ ja, dat is geïntegreerd in de onderwijsaanpak van de school
- ☐ incidenteel, als een leerling opvalt op leerstijl – of incidenteel, door enkele leerkrachten
- ☒ nee, niet of nauwelijks

Natuurlijk is er soms wel verschil in het aanbieden van de leerstof: meer visueel aanbieden, de computer inzetten of meer mondeling, maar niet als het gaat om leerstijlen zoals bovengenoemd.

Hoe zijn groepen/klassen ingedeeld (welke leerjaren worden gemengd, wat is de omvang van de groepen en de bezetting met leerkrachten)?

Hierin valt weinig te schuiven; er zijn vier combinatiegroepen. Er is enige groei in de onderbouw. Over indelingen kan dus niet worden nagedacht.

Karakterisering van het onderwijs op de school.

Hoe groot is naar uw inschatting:

het percentage leerkrachten dat in de kerndoelen en leerlijnen (minimaal van het eigen leerjaar) beheerst (parate kennis): **85**

het percentage leerkrachten dat in staat is didactisch maatwerk te leveren voor leerlingen: **90**

het percentage leerkrachten dat in staat is pedagogisch maatwerk te leveren voor leerlingen: **90**

De lijnen zijn kort. Alle leerkrachten kennen alle leerlingen.

het percentage leerkrachten dat initiatief neemt tot dialoog met de leerling om het lesaanbod af te stemmen met de ondersteuningsbehoefte van de leerling: **100**

Zo werkt men. Dat is de kracht van de school; wat heb je nodig vraagt men aan de kinderen.

de mate waarin de begeleiding een individuele aanpak is dan wel een teamaanpak

- ☐ vooral individuele aanpak van leerkrachten
- ☐ aanpak gedeeld door enkele leerkrachten
- ☒ teamaanpak

In de pauzes worden dergelijke zaken besproken. Het hele team luncht gezamenlijk en door de beperkte omvang van het team is overleggen makkelijk.

de mate waarin (ouders en) leerling betrokken worden bij de manier van lesgeven

- ☒ niet of nauwelijks
- ☐ soms
- ☐ vaak

Er wordt doorgaans veel met ouders gecommuniceerd. Drie keer per jaar is er een kijkdag. Er is een nieuwsbrief. Bij de manier van lesgeven zijn ouders echter nauwelijks betrokken.

Teamexpertise

*Op welke onderwerpen is er sprake van teamexpertise (expertise die gedeeld wordt door **alle** leden van het team, en die door **alle** leden van het team in samenwerking in praktijk gebracht wordt)? Voorbeelden zijn teamexpertise op bepaalde didactische of gedragsmatige aanpakken, of teamexpertise in het betrekken van ouders en leerlingen bij de bepaling van de ondersteuningsbehoeften van de leerlingen.*

- Coöperatief werken; doet men dit jaar teambreed. De reden was om nog beter te kunnen differentiëren.
- In alle groepen wordt opbrengstgericht gewerkt.
- Bijna iedereen is geschoold in het werken met 21st century skills, dat is via het schoolbestuur georganiseerd.
- Om de sociaal emotionele vaardigheden van leerlingen te kunnen volgen is men bezig met het inschakelen van 'looqin'. Daarvoor ontvangt men een teamcursus. Het is niet alleen maar het observeren van sociale vaardigheden, maar het programma geeft ook suggesties over wat je met de groep kan doen. Of indien gewenst wat er individueel extra met een kind kan worden ondernomen. Over pravo was men ontevreden.
- Expertise aanwezig bij een enkeling: ICT, Sen en contactvertrouwenspersoon.

Domein 3: de beschikbaarheid van extra voorzieningen

op de leslocatie:

- Extra begeleiding
 - **in** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Er is een stagiaire in groep 1/2

- **buiten** de klassen/groepen: *welke functies voor welke aantallen uur p.w. beschikbaar?*

Er is een gymdocent, voor 6 per week voor groep 3 tot en met 8.
Voor groep 3/4 is er een externe begeleider (aantal uur onbekend).

De consulent van Plein013 is voor 3 uur per week beschikbaar, wordt nu vooral ingezet in groep 5/6

- *Speciale onderwijs/werkmaterialen voor leerlingen met speciale ondersteuningsbehoeften beschikbaar binnen de school:*

Aangepaste leerlijnen:

- Alternatieve methodes, nl. Kikker be cool, spel soc.emo.ontw
- Met een lager tempo, veel herhalen, nl. Muiswerk op computer
- Die (veel/snel) lezen vermijden, nl. Rode draad (bibliotheek)
- Anders, nl. koptelefoon en afschermplank

Onderwijsmaterialen ondersteunend bij:

- Methode voor sociaal-emotionele ontwikkeling, nl. Looqin
- Begrenzing van het gedrag, nl. stappenplan
- Uitdaging tot alertheid en activiteit, nl. iPad, coöperatief leren, timetimer
- Het ervaren van successen en het ontvangen van beloningen, nl. beloningssysteem
- Begrip voor sociale interactie (met de volwassenen en de leeftijdsgenoten in de eigen omgeving), nl. Rots en water, Marietje Kesselsproject.

Materialen voor kindspecifieke fysieke belemmeringen:

Potloodgrepen, tangles, wiebelkussen, aangepast schrijfmateriaal, aangepaste stoel, kist voor fijne motoriek

- *Ruimtelijke voorzieningen, in en rond de school*

aparte extra ruimtes voor didactische begeleiding

Meerdere ruimtes; ib kamer, flexkamer etc.

aparte extra ruimtes voor bewegingsbehoeften

Speellokaal en gymzaal.

aparte extra ruimtes voor verzorging / rust

Personeelskamer en aula.

buitenruimten

Twee grote pleinen

- Specialistische expertise op hbo/wo-niveau

<i>binnen de school zelf beschikbaar</i>	<i>buiten de school snel toegankelijk</i>	
		visuele beperkingen
	X	auditieve beperkingen
	X	spraak/taal belemmeringen
		cognitieve beperkingen
X		motorische beperkingen
		beperkingen door langdurige ziekte
X		Autisme Spectrum Stoornissen (ASS)
X		ADHD
X		dyslexie
		overige psychiatrische aandoeningen
X		gedragsproblemen
X		onderwijsachterstanden andere culturen
		anders, nl.

- Samenwerking met instanties buiten het onderwijs.

	<i>nooit</i>	<i>soms</i>	<i>regelmatig</i>	<i>vaak</i>
SMW			X	
Bureau Jeugdzorg		x		
GGD			X zat om de 6 weken	
GGZ		X		
MEE		X		
(Kinder)ziekenhuis	X			
Revalidatiekliniek	X			
Justitiële inrichting	X			
Gemeente, leerplicht		X		
Politie; verkeerscontrole		X		
anders, nl. ...				

Domein 4: de borging van de extra ondersteuning in de organisatie van de school

het 'eigenaarschap' van de extra ondersteuning: wie is verantwoordelijk voor een goed verloop van het onderwijsleerproces van de leerling met speciale ondersteuningsbehoeften?

De leerkracht is eindverantwoordelijk. De ib-er ondersteunt.

- *de plaats van de extra ondersteuning binnen het beleid van de school*
Dat is geïntegreerd in de rest van het beleid.
- *volgsystemen voor de didactische voortgang, en voor de sociaal-emotionele voortgang*
Esis en looqin.

- *planmatige aanpak van de extra ondersteuning: signalering, besprekingen, evaluaties, overdrachten e.d. (bijvoorbeeld a.d.h.v. de één-zorgroute)*

Men werkt met de 1 zorg route. Handelingsgericht werken

- *aanwezigheid van protocollen (dyslexie, dyscalculie, medische begeleiding zoals bijv. bij suikerziekte, pesten)*

Er zijn protocollen aanwezig voor dyslexie en medische begeleiding. Voor dyscalculie niet, maar men kan daarbij wel ondersteunen; het wordt echter minder gefaciliteerd (bijv. door bijdragen van verzekeringen). Door niet alle vo scholen wordt dyscalculie onderkend en opgepikt.

Wbt pesten; men werkt heel erg preventief, daarvoor zet men ook looqin in.

- *wat is de rol van de ouders en de mate van betrokkenheid bij:*
 - *het vaststellen van de onderwijsbehoefte van de leerling*
 - *het bepalen van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het uitvoeren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*
 - *het evalueren van de onderwijsbegeleiding voor de leerling*

Ouders worden betrokken bij al deze niveaus.

Domein 5: de intensiteit en omvang van de samenwerking met anderen in het onderwijs

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen waarmee de school haar voedingsgebied deelt? Kent de school de andere scholen, bijvoorbeeld hoe de andere scholen omgaan met extra ondersteuning en hoe zij omgaan met verschillen?*

Er is een aantal scholen in de buurt waarmee men prima samenwerkt; de Eerste Jan Ligthart, de Cocon, Den Bijstere en de Stappe. Men werkt samen op het punt van kind nabij onderwijs.

Er is vooral contact bij zij-instroom, op directie en ib-niveau.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de overige reguliere basisscholen binnen Plein013?*

Men neemt deel aan informatiebijeenkomsten, het ib-overleg. Er wordt gezamenlijk gewerkt aan locatieplannen.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de andere scholen binnen het eigen schoolbestuur?*

Goed. Het bestuur doet veel; directeuren-overleg, werkgroepen (personeel, financiën, onderwijs kwaliteit). Er is een ib overleg. Er is ook monitoring vanuit het bestuur, ivm kwaliteitszorg. Daar kan je problemen voorleggen en zeggen wat je als school nodig hebt. Er is ook een goed servicebureau.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de centrale diensten van Plein013?*

De consulent is 3 uur per week toegewezen, obv leerlingenaantal. Men ervaart dat als unfair, per groep op school zou een betere verdeling zijn.

Men heeft één keer gebruik gemaakt van het steunpunt hoogbegaafdheid.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de voor- en vroegschoolse instellingen, en met het voortgezet onderwijs?*

Er is een goede samenwerking met de peuterspeelzaal en het kinderdagverblijf in de buurt. Peuterspeelzaal werkt met piramide , net als Yore in groep 1/2. Men heeft een warme overdracht en men werkt met dezelfde thema's.

Met voortgezet onderwijs gaat de samenwerking ook goed. Leerlingen stromen uit naar ongeveer 5 scholen. Veel overleg vindt centraal plaats, via povo. Men ontvangt terugkoppelingen.

- *Hoe ziet de samenwerking er uit met de scholen voor sbo en so?*

Er zijn twee sbo scholen en een so school waarmee men contact heeft. Dat contact is altijd rondom plaatsing van leerlingen.